

Värnamo kommun

Beslut för gymnasiesärskola

efter tillsyn i Finnvedens Gymnasium 1,
gymnasiesärskola

belägen i Värnamo kommun

Tillsyn i Finnvedens Gymnasium 1, gymnasiesärskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värnamo kommun under våren 2017. Finnvedens Gymnasium 1, gymnasiesärskola besöktes av Skolinspektionen den 28 februari 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Det saknas nationell statistik som beskriver gymnasiesärskolans kunskapsresultat.

Av skolenhetens egen kvalitetsredovisning för läsåret 2015/2016 framgår att samtliga elever i år 4 som läst ett nationellt program fick minst betyget godkänt i samtliga kurser. Skolenheten redovisar också att eleverna upplever att de är trygga på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-08-11
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-08-11

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det område som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid gymnasiesärskolan i stora delar motsvarar kraven i författningarna inom de områden som omfattas av tillsynen. Av utredningen framgår inget annat än att utbildningen bedrivs i en trygg miljö. Det framgår vidare att undervisningen utgår från, och anpassas till elevernas behov och förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannen och rektorn inte har säkerställt att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolenhetens kvalitetsarbete brister vad gäller rektors ansvar att utifrån de analyser som görs av skolans resultat besluta om, planera för och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder. Utan en sådan planering riskerar åtgärderna att bli otydliga för den personal som ska genomföra dem och möjligheten att utvärdera åtgärdernas effekt försvåras.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att **senast den 11 augusti 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att elevhälsans samlade kompetenser främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot de nationella målen.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar det saknas insatser som utgår från en samlad bedömning av de behov som eleverna på skolenheten har och att elevhälsans arbetstid främst ägnas åt andra arbetsuppgifter. Verksamheten uppfyller därmed inte kraven i författningarna i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever som har intervjuats berättar att de träffar skolsköterskan när de ska mätas och vägas. På frågan om skolsköterskan eller kuratorn har pratat med dem om något som har med hälsa att göra svarar de nekande.

Lärare som har intervjuats säger att elevhälsan inte är inblandade i några förebyggande och hälsofrämjande åtgärder för eleverna på det individuella programmet. Enligt lärarna har skolsköterskan, som de säger vill arbeta hälsofrämjande, ännu inte hunnit med detta. Lärarna säger vidare att elever som går det nationella programmet får träffa elevhälsan i början av årskurs 1, när de besöker klasserna bland annat för att göra sig och sina arbetsområden kända för eleverna.

Elevhälsans representanter säger i intervju att lärarna kan kontakta dem om de behöver deras hjälp. De säger också att lärarna överlag är bra på att prata med eleverna om sociala och medicinska frågor. Skolsköterskan säger att hon försöker ha årliga hälsosamtal med alla elever. Hon säger också att hennes arbetsuppgifter blivit fler vilket gör att hon är mindre ute i klasserna nu än tidigare. Elevhälsans representanter säger att de inte hinner att arbeta förebyggande och hälsofrämjande eftersom tiden går åt till att reda i de incidenter som uppstår. De säger att de tagit upp detta med den centrala elevhälsan och säger att "troligtvis tycker våra chefer att lärarna är så duktiga att de klarar detta själva". De representanter för elevhälsan som har intervjuats säger också att skolpsykologen hittills inte medverkat i en bedömning av vilka förebyggande insatser som behövs på skolan. Vidare säger de att specialpedagogen inte kunnat delta i elevhälsans möten.

Rektorn säger att elevhälsan idag inte har möjlighet att arbeta förebyggande så som de kan på övriga gymnasieprogram. När det gäller skolpsykologens medverkan i elevhälsoarbetet säger rektorn att skolpsykologens medverkan i elevhälsoarbetet inte är en rutin, men att hon som rektor använder denna kompetens för handledning och fortbildningsinsatser för lärarna.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i bland annat gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Inom elevhälsan ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i från lärande som sker på arbetsplats (APL). Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att rektorn utifrån en analys av resultaten beslutar om, och dokumenterar nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dem. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och inte heller planerar för och genomför dessa. Även om skolan arbetar för att utveckla sin verksamhet visar utredningen att rektorn inte har fattat beslut om vilka förbättringsåtgärder som, utifrån den analys som är gjord av skolenhetens resultat, ska prioriteras under året. Utredningen visar vidare att det saknas en planering för när utvecklingsåtgärderna ska genomföras. Utan en sådan planering riskerar förbättringsarbetet att bli otydligt för dem som ska arbeta med det och en utvärdering av vilka effekter åtgärderna ger försvåras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarna i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Lärare som har intervjuats säger att de pratar sig samman kring vilka förbättringsåtgärder som behövs när de träffas i programarbetslagen. På frågan om vilka förbättringsåtgärder som prioriterats för läsåret svarar lärarna att skolan har bestämt att eleverna ska arbeta med ung företagsamhet.

Rektorn säger att skolan hela tiden jobbar med att utveckla och förbättra. På frågan om vilka förbättringsåtgärder skolan har identifierat svarar rektorn att åtgärderna finns "inbakade i analystexten". Rektorn säger att huvudmannens kvalitetsuppföljningar är ett bra underlag för att visa på utvecklingsområden.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. Denna dokumentation anger huvudmannens uppföljningsmål, skolans resultat och analys. I den dokumentationen saknas beskrivning av de åtgärder som skolan ska vidta utifrån den analys som är gjord. Skolenheten redovisar ingen annan dokumentation som beskriver vilka förbättringsåtgärder som behövs utifrån den analys av skolenhetens resultat som gjorts och inte heller en planering över genomförandet av dessa.

Rättslig reglering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att utbildningen på skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs och dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden***Bedömning***

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärnning och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandedning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning på nationella och individuella program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh
Beslutsfattare

Inger Börjesson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 1, gymnasiesärskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 1, gymnasiesärskola

Finnvedens gymnasium ligger i Värnamo och har närmare 1200 elever. Gymnasieutbildningen är organiserad i fem skolenheter under ledning av fyra rektorer och en gymnasiechef. Detta beslut avser Finnveden 1, gymnasiesärskola som utgör en egen skolenhet.

Gymnasiesärskolan har 21 elever varav 17 läser ett individuellt program och fyra läser ett nationellt program. Eleverna på det nationella programmet undervisas tillsammans med elever på yrkesintroduktion. Rektorn ansvarar även för skolenheten Finnveden 1, introduktionsprogram.